

INTERLINEAIRE TEKST TOEGELICHT

Sleutel tussen het Griekse en het Nederlandse alfabet

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ
a b g d e z ê th i k l m

Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω
n x o p r s t u ph ch ps ô

De waarde van de interlineaire tekst.

Interlineaire tekst is de tekstregel tussen het Grieks en de concordante vertaling in. Het gaat om de meest letterlijke vertaling van het Grieks in het Nederlands. Deze regel bevat de Nederlandse stamvormen, waarbij woord voor woord de Griekse tekst wordt gevolgd. De concordante vertaling kan gezien het tekstverband afwijken van het trefwoord; de interlineaire tekst wijkt nooit van de stamvorm af.

Vershil hoofdletters en kleine letters.

Het gehanteerde concordante trefwoordenregister bevat twee woordenlijsten:

1. de stamvorm: de letterlijke overzetting van het Grieks in het Nederlands
2. het trefwoord: het Nederlandse woord dat waarschijnlijk het beste past binnen alle tekstverbanden.

Voorbeeld: *pneuma* (*pneuma*) = stamvorm: BLAAS-effect – trefwoord: geest
Hierbij staan de hoofdletters voor het werkwoord (*pneu-*), de cursieve, kleine letters voor de uitgang (aanwijzing: -*ma*).

Aanwijzingen in de interlineaire tekst.

mv : meervoud. Voorbeeld: *ta panta* (*ta panta*) = HET (*mv*) AL (*mv*) door de toevoeging (*mv*) te onderscheiden van *to pan* (*to pan*) = HET AL (enkelvoud).

- 2: genitief (2^e naamval); meestal met ‘VAN-’ vertaald.
- 3: datief (3^e naamval); alleen daar waar ‘AAN-’ of ‘VOOR-’ als vertaling niet kan.
- 4: accusatief (4^e naamval); aangegeven waar het niet uit het tekstverband blijkt.

* De 1^e naamval (nominatief) wordt niet aangegeven, de 4e alleen waar die niet te herkennen is; dit zou teveel aanduidingen in de tekst opleveren.

* De voorzetsels die een woord zowel in de 2e als 4e naamval zetten krijgen dan een 2 of een 4 mee in plaats van bijvoorbeeld ‘VAN-’ of ‘AAN-’.

* De voorzetsels die altijd één naamval regeren: die worden niet aangegeven (*pros* = *pros*) bijvoorbeeld, zet een woord altijd in de accusatief, 4e naamval)

* Bij alle overige voorzetsels is de naamval steeds vermeld.

Verbindingsstreepjes:

Verbinding tussen de woorden die de vertaling van het Griekse woord vormen.

Voorbeeld: 'IK-BEN-LANGSBIJ-ROEPENDE' voor parakalo (*parakalo*).

Werkwoordsvormen in kleine letter:

Wanneer in de interlineaire tekst (bijvoorbeeld) 'jullie-woorden-gezegeld' staat, is dat de weergave van de werkwoordsvorm *esphragisqhte* (*esphragistète*). De kleine letters zeggen dat het om een 'echte' (sigmatische) aoristus (feit, tijdloos) gaat. Voor deze bijzondere werkwoordsvorm is steeds de onvoltooid tegenwoordige tijd gebruikt. Zo komt goed uit dat het bij de aoristus niet om tijd gaat, maar om een feit of actuele waarheid.

Werkwoordsvormen cursief:

Bij de cursieve woorden gaat het om de mediale vorm. Werkwoorden in het Grieks kunnen actief, passief of mediaal vervoegd zijn.

Actief:	Het onderwerp doet de handeling zelf: 'IK-ONDER-ZET'
Mediaal:	Het onderwerp doet of ondergaat de handeling niet direct zelf maar is er direct bij betrokken: 'ONDER-ZETTENDE-ZIJNDEN' (Efeziërs 5:21)
Passief:	Het onderwerp ondergaat de handeling: 'HIJ-WERD-ONDER-GEZET'

In Efeziërs 5:21 zegt het werkwoord iets over de gelovigen die onderschikkend zijn, zowel actief (zij zijn bezig zich te onderschikken) als passief (zij ondergaan het werk dat God in hun leven volbrengt).

Toelichting bij het beknopte schema met werkwoordsvormen

- ***1^e kolom: de stand van de handeling***

Onvoltooid: wanneer het Griekse werkwoord een handeling uitdrukt die nog gaande is, is dat door '-ENDE' weergegeven.

Voltooid: wanneer het Griekse werkwoord een resultaat of een tot stand gekomen situatie uitdrukt, wordt dat steeds door een voltooid tegenwoordige en voltooid verleden tijd (-HEBBEN, -HAD) aangegeven.

Onbepaald: wanneer de Griekse werkwoordsvorm aangeeft dat het om een waarheid of een feit gaat en niet zozeer om tijd, is steeds de onvoltooid tegenwoordige of onvoltooid verleden tijd toegepast.

Voor de vormen van de 'echte' (sigmatische) aoristus is de onvoltooid tegenwoordige tijd gereserveerd, omdat die het beste de geldende waarheid of het vaststaande feit aangeeft die door de Griekse werkwoordsvorm aangeduid wordt.

- ***2^e kolom: betrekking tussen handeling en het onderwerp***

Actief: het onderwerp doet de handeling zelf.

Mediaal: het onderwerp doet of ondergaat een handeling niet direct zelf, maar is er wel direct bij betrokken.

Passief: het onderwerp ondergaat de handeling; dit is uitgedrukt met 'worden'.

• *3^e en volgende kolommen: tijd*

Iedere handeling heeft ook een plaats in de *tijd*: in het *verleden*, in het *heden* of in de *toekomst*. In het schema is de sigmatische aoristus, ook al drukt deze vorm geen tijd uit, bij de tijdsvormen ondergebracht, maar wel in kleine letters om het bijzondere karakter ervan uit te drukken.

Beknopt schema met werkwoordsvormen

		VERLEDEN [e—]		HEDEN		TOEKOMST [—s-]	
ONVOLTOOID	act.	hn —wn	IK-WAS —ENDE	—ein —w —w —oimi —e —wn	—ENDE-ZIJN IK-BEN —ENDE DAT-IK—ENDE-ZIJ MOGE- <i>IK</i> -ENDE-ZIJN WEES JIJ —ENDE ! —ENDE-ZIJNDE	—sw —sw	IK-ZAL —ENDE-ZIJN DAT- <i>IK</i> —ENDE-ZAL-ZIJN
	med.	Hn--men-	<i>IK-WAS</i> —ENDE	—sqai —omai —wmai —ou —menoV	—ENDE-ZIJN <i>IK-BEN</i> —ENDE DAT- <i>IK</i> —ENDE-ZIJ WEES-JIJ —ENDE ! —ENDE-ZIJNDE	—somaï —swmai —sai	<i>IK-ZAL- ENDE- ZIJN</i> DAT- <i>IK-ENDE-ZAL-ZIJN</i> <i>MOGE-HIJ</i> —ENDE- [-ZULLEN-ZIJN
	pass.			—qw —qhti —qeiV	DAT- <i>IK-GE--D</i> - WORDE WORD-GE—D! GE—D-WORDE	—qhsomaï —sqw	IK-ZAL-GE—D- WORDEN DAT- <i>IK-GE—D-ZAL-</i> [-WORDEN
VOLTOOID	act.	e-R-kein	IK-HAD-GE---D	R—kenai R—ka R—koV	GE—D-HEBBEN IK-HEB-GE—D GE—D-HEBBENDE		
	med.	e-R—mhn	<i>IK-HAD-GE--D</i>	R—esqai R—mai R—menoV	<i>GE—D-HEBBEN</i> <i>IK-HEB-GE—D</i> <i>GE—D-HEBBENDE</i>		
ONBEPaald	act.	e—on	IK—DE	—sai e—sa —saV	—en ik— —ende	—son	—JE!
	med.	e—omhn	<i>IK—DE</i>	—sasqai e—samhn —samenoV	—en <i>ik—</i> —ende	—sai	—JE!
	pass.	e—qhn	IK-WERD-GE--D	—[s]qhnai e—sqhn	ge—d- <i>worden</i> ik-word-ge—d		

R = reduplicatie (verdubbeling van een lettergreep) van de stam van het werkwoord.

Overzicht van de voorzetsels met hun naamvallen:

	GENITIEF beweging vanaf ...	DATIEF in rust	ACCUSATIEF beweging naar ...
ana <i>ana</i>			OPWAARTS opwaarts
ANTI <i>anti</i>	IN-PLAATS-VAN in plaats van		
APO <i>apo</i>	VANAF van(af)		
DIA <i>dia</i>	DOOR door		DOOR door, om, vanwege
EIS <i>eis</i>			NAARBINNEN naar binnen in
EK <i>ek</i>	UIT uit		
EN <i>en</i>		IN in	
EPI <i>epi</i>	OP op, over	OP op, over	OP op, over
KATA <i>kata</i>	IN-OVEREENSTEMMING- MET vanaf,omlaag,neerwaarts		IN-OVEREENSTEMMING- MET in overeenstemming met
META <i>meta</i>	MET met		MET na, nadat
PARA <i>para</i>	LANGSBIJ/MET van	LANGSBIJ/MET naast, met	LANGSBIJ/MET naast
PERI <i>peri</i>	RANDOM over, aangaande		RANDOM omheen, omstreeks
PRO <i>pro</i>	VÓÓR voor		
PROS <i>pros</i>		NAARTOE aan	NAARTOE naar ... toe
SUN <i>sun</i>		SAMEN MET tezamen	
UPER <i>(h)uper</i>	BOVEN/VOOR boven, voor		BOVEN/OVER over, boven
UPO <i>(h)upo</i>	ONDER door		ONDER onder